

Agar siz yoki farzandlaringizga **rejali pullik davolanish** kerak bo'lsa, siz bilan davolanish narxini kelishib, tibbiy xizmatlar ko'rsatish bo'yicha shartnoma tuzislari kerak.

Agar shifoxonada tibbiy xizmatlar uchun to'lovni talab qilib, sizning hujjatlaringizni olib qo'yishsa - bu noqonuniy hisoblanadi. Bunday holatlar haqida prokuratura va politsiyaga xabar bering!

Rossiyada tug'ilish

Agar sizda OMC polisi bo'lmasa va homiladorlik davrida ginekolog tomonidan antenatal klinikada kuzatilishini rejalashtirsangiz, sizga **maxsus tibbiy sug'urta dasturi** kerak bo'ladi, chunki oddiy ДМС polisi bunday xarajatlarni qoplamaydi. Polisini rasmiylashtirishda albatta buni eslatib o'tishni unutmang.

Rossiyada tug'ruqxonaga yotqizish uchun tahlillar va tekshiruvlar natijasi mavjudligi talablari mavjud. Agar bunday tahlillar va hujjatlar bo'lmasa, sizni qabul qilishadi, lekin maxsus kuzatuv bo'limiga joylashtiriladilar.

Tug'ishning o'zi bepul qabul qilinadi, chunki u shoshilinch tibbiy yordam hisoblanadi, ammo bu holda keyingi tibbiy yordam, ona va bola kuzatuv pullik bo'ladi.

Tug'ruqxonada sizga tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnoma bepul berilishi kerak, shundan so'ng siz ushbu guvohnoma bilan tuman ЗАГС bo'limiga borishingiz va bolaning tug'ilganlik haqidagi guvohnomasini olishingiz kerak.

Esingizda bo'lsin: siz va farzandlaringiz salomatligi hayotiy muhim!

Kasallik bo'lsa, malakali shifokorlardan yordam so'rab, darhol davolanishni boshlash yaxshiroqdir, aks holda kasallik davom etishi va yanada jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Professional bo'lmagan shifokorlardan tibbiy yordam so'ramang: tabiblar, tanishlar - bunday davolanish sog'lig'ingizga va hamyoningizga zarar etkazishi mumkin!

Boshqirdiston Respublikasidagi foydali aloqalar

Davlat tashkilotlari

МВД по Республике Башкортостан,

Адрес: 450000, Уфа, ул. Ленина, д.7

Телефон: 8 (347) 279-32-92, 112

Прокуратура Республики Башкортостан,

Адрес: 450008, г. Уфа, ул. Крупской, д.19

Телефон: 8 (347) 272-71-42, 8 (347) 273-62-21, 8 (347) 272-82-02

Уполномоченный по правам человека

в Республике Башкортостан

450008, г. Уфа, ул. Пушкина, д.95

Телефон: 8 (347) 280-85-37

Уполномоченный по правам ребенка

в Республике Башкортостан

450008, Уфа, ул. Пушкина, д.95

Телефон: 8 (347) 280-85-25

Жамият ташкилотлари

Региональная общественная организация по содействию социокультурной адаптации и правовой поддержке

в области миграционных процессов «Миграция»

г. Уфа, ул. Менделеева, д. 23(Бизнес центр «Дружба»),
офис 301 А

тел. 8 (347) 266-69-91; 8 (927) 23-66-99

Региональное отделение Российского Красного креста

г. Уфа, ул. Карла Маркса, 53

Телефон/ факс: 8 (347) 251-64-11

Отделения помощи женщинам, оказавшимся в кризисной ситуации Республиканского ресурсного Центра «Семья»

г. Уфа, ул. 50 лет СССР, д. 27/1, 8 (347) 286-02-53

г. Белорецк, ул. К.Маркса, д.46, 8 (34792)3-08-72

Татышлинский район, с. В. Татышлы, ул. Ленина, д. 87,

8 (34778)2-1614

АНО «Возможность» (экстренная помощь семьям в кризисных ситуациях),

тел. горячей линии 8-800-444-1904

Буклет «Добро пожаловать в Республику Башкортостан!
Образование детей, социальная и медицинская помощь.
Советы для мигранток» (на узбекском языке)

Текст: материалы БФ «ПСП-фонд»,
- автор-составитель Гончарова Д.В., редактор – Панич Б.Л.

Тираж: 300 экз.

Публикация подготовлена в рамках проекта «Развитие межрегионального сотрудничества НКО, работающих в сфере оказания помощи детям мигрантов в Северо-Западном и Приволжском федеральных округах»

**Boshqirdiston
Respublikasiga xush kelibsiz!**

**BOLALAR TA'LIMI,
IJTIMOIY VA TIBBIY
YORDAM**

Migrant ayollar uchun maslahatlar

2022

TA'LIM

Bolalar bog'chasi

Agar siz hali maktabga bormagan yosh bolalar bilan Rossiyada bo'lsangiz, ularni bolalar bog'chasiga yozishingiz mumkin.

Farzandingizni bolalar bog'chasiga yozish uchun ro'yxatdan o'tgan joyingizdagi МФЦга - ko'p funksiyali markazga murojaat qiling.

Mumkin bo'lgan qiyinchiliklarga tayyor bo'ling - katta shaharlarda bolalar bog'chalarida joylar soni cheklangan, shuning uchun bolalarni oldindan ro'yxatga olish yaxshiroqdir!

Maktab

Maktab ta'limiga ega bo'lish - Rossiyadagi **har qanday bolaning**, hatto boshqa davlat fuqarosi yoki fuqaroligi bo'lmagan shaxsning **huquqidir**.

Rossiyadagi barcha maktab yoshidagi bolalar qonunga muvofiq maktabga borishlari shart.

Bolani maktabga yuborish - ota-onaning vazifasi!

Agar sizning farzandlaringiz 18 yoshga to'lmagan bo'lsa, ularni ishlashlari qonuniy ravishda taqiqlanadi.

Farzandlarni maktabga kiritish uchun sizga quyidagilar kerak:

- ▶ Maktabga bormoqchi bo'lgan hududda ro'yxatdan o'tgan va ona yoki otani Rossiyada bo'lishi uchun qonuniy asoslarga ega bo'lish.
- ▶ Hujjatlarni olib keling:
 1. Bolaning tug'ilganlik haqidagi guvohnomasi
 2. Bolaning va ota-onadan birining pasporti
 3. Bolaning va ota-onadan birining migratsion kartasi
 4. Bolani va ota-onalardan birini ro'yxatdan o'tkazish (migratsiya ro'yxatidan o'tkazilganligi to'g'risida xabarnoma).
 5. Oldingi maktabdan hisobot kartasi (baholar to'g'risidagi guvohnoma)
 6. 026-shakldagi tibbiy ma'lumotnoma, emlash to'g'risidagi guvohnoma

Ushbu hujjatlarning barchasi rus tiliga tarjima qilingan va notarius tomonidan tasdiqlangan bo'lishi kerak. Bu notariusga ega bo'lgan har qanday tarjima agentligida amalga oshirilishi mumkin.

Ba'zan (ayniqsa, katta shaharlarda) maktabda o'rinlar etarli emas, shuning uchun sizga rad javobi berilishi mumkin - bu qonuniydir. Bunday holda, siz ro'yxatdan o'tgan tumanning ta'lim bo'limiga (ПОНО) murojaat qilishingiz mumkin va

sizga hududingizdagi maktablardan birida joy berilishi kerak.

Farzandingiz rus tilini yaxshi bilmasa yoki maktab o'quv dasturi vatanida o'qiganidan juda farq qilsa, qiyinchiliklar paydo bo'lishi mumkin. Bunday holda, ehtimol, bola kichikroq sinfga tayinlanadi - u erda o'qish osonroq bo'ladi. Bunga to'sqinlik qilmang, bu normal holat.

Farzandingiz bu erda vatanidagidan ko'ra ko'proq **yordamga muhtojligini** yodda tutish muhim. U bilan uni tashvishlantiradigan mavzularda suhbatlashish uchun vaqt toping, uning maktabdagi ishlarini bilib oling. Sinf rahbari bilan bemalol suhbatlashishga uyalmang va ota-onalar yig'ilishlariga boring. Sizning qo'llab-quvvatlashingiz va unga bo'lgan sevingizni his qilish bola uchun juda muhim!

Shuningdek, bolalar va yoshlar uchun turli to'garaklar yoki bo'limlar, til kurslari va boshqa tadbirlar orqali bolaga yangi do'stlar topishga va o'rganishdagi qiyinchiliklarni engishga yordam berish mumkin.

Ko'pgina mintaqalarda bolalar bilan bepul rus tili darslarini o'tkazadigan, dam olish va madaniy dasturlarni tashkil etadigan, bolalarning rus jamiyatiga ko'nikishiga yordam beradigan jamoat tashkilotlari va ko'ngillilar mavjud.

Agar maktabga qabul qilish bilan bog'liq muammolar yuzaga kelsa, mintaqangizdagi Qo'mita yoki Ta'lim bo'limiga yoki Rossiya Federatsiyasi Ta'lim vazirligiga shikoyat qilish mumkin.

Министерство просвещения РФ: edu.gov.ru,
8 (495) 587-01-36

Bola huquqlari buzilgan taqdirda shuningdek, Уполномоченному по правам ребёнка га murojaat qilish mumkin:

Уполномоченный по правам ребёнка в России: deti.gov.ru,
8 (495) 221-70-65

IJTIMOY YORDAM

Agar sizda **yashash uchun ruxsatnoma yoki fuqaroligi bo'lmagan shaxsning kartasi** yoki qochqinning kartasi bo'lsa, siz ijtimoiy yordam olish uchun ariza berish huquqiga egasiz. Buning uchun mintaqa yoki tumaningiz ma'muriyatidagi davlat ijtimoiy himoya organlariga murojaat qiling.

Agar yashash sharoitlarini yomonlashtiradigan holatlar mavjud bo'lsa, sizni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashga muhtoj deb e'tirof etishlari mumkin, masalan, og'ir kasallik, nogironlik, yashash joyining yo'qligi, ish va turmush tarzining etishmasligi, og'ir kasal oila a'zolariga g'amxo'rlik qilish zarurati, oilada zo'ravonlik yoki tajovuzkor xatti-harakatlar va boshqalar.

Sankt-Peterburgda ijtimoiy yordam ko'rsatish masalalari hududiy отделы социальной защиты населения tomonidan amalga oshiriladi.

TIBBIY YORDAM

Agar shoshilinch yordam kerak bo'lsa:

103 (tez yordam)

yoki 112 (yagona tez yordam raqami) - bepul, polislaris OMC yoki ДМС.

Agar siz yoki farzandlaringizga shoshilinch tibbiy yordam berishdan bosh tortsalar yoki pul talab qilsalar, huquqlaringizni himoya qilish uchun yozma ravishda voz kechish talab qilinishi kerak.

Shuni yodda tutingki, **barcha chet el fuqarolari (shu jumladan bolalar) amaldagi tibbiy sug'urta polisiga ega bo'lishlari kerak**. Bu sizga va farzandlaringizga kerakli davoni olishga yordam beradi va jarima yoki hatto chiqarib yuborilishning oldini oladi. Polisini Rossiyaga kelishning birinchi kunida rasmiylashtirish kerak.

Tibbiy polis ikki xil bo'lishi mumkin:

ДМС (ixtiyoriy tibbiy sug'urta) va ОМС (majburiy tibbiy sug'urta).

Siz **bepul ОМС polisini** ro'yxatdan o'tgan joyingizdagi poliklinikada rasmiylashtirishingiz mumkin, agar siz

- ▶ YOII (Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqi) davlatlarining fuqarosi bo'lsangiz va mehnat shartnomasi bo'yicha ishlasangiz yoki sizda bor;
- ▶ vaqtinchalik yashash uchun ruxsatnoma (ВПИ);
- ▶ yashash uchun ruxsatnoma (ВНЖ);
- ▶ vaqtinchalik boshpana guvohnomasi;
- ▶ qochqin guvohnomasi.

Boshqa hollarda, ДМС **polisi** rasmiylashtiriladi: sug'urta kompaniyalari ofislarida, «Почты России» bo'limlarida.

ДМС polisinin narxi siz olishingiz mumkin bo'lgan tibbiy xizmatlarning miqdori va sifatiga bog'liq.

Bolalar uchun ДМС polisi odatda qimmatroq turadi-ayniqsa, qimmat polislar chaqaloqlar uchun taqdim etiladi, chunki ular uchun ko'proq davolanish talab qilinadi. Bola maktabga qabul qilinganda ITS polisi ham so'ralishi mumkin.

Polisini yo'qotib qo'yish holatiga uni albatta nusxasini qiling, sizga polisini bergan sug'urta kompaniyasining telefon raqami va nomini eslab qoling.